

10 בספטמבר 2012

לכבוד

הלשכה המשפטית

מדינת ישראל - משרד התקשורת

רחוב אחד העם 9

תל אביב

בדואר אלקטרוני ובדואר רשום

ג.א.ג.

הנדון: תזכיר חוק התקשורת (בזק ושידורים)(תיקון מס'...)(איסור או הגבלת חסימה), התשע"ב-2012

איגוד האינטרנט הישראלי¹ (ע"ר) ("איגוד האינטרנט") מתכבד בזאת למסור את הערותיו לתזכיר הצעת החוק שבכותרת ("התזכיר"), כדלקמן:

1. אספקת שירותי תשתית לכלל קהילת האינטרנט הישראלית באופן אוניברסאלי, שוויוני ונטול פניות או הפליה הוא אחד מעקרונות היסוד החרוטים על דגלו של איגוד האינטרנט ולאורו, בין היתר, נקבעת פעילות האיגוד ואופייה. לפיכך, איגוד האינטרנט מברך ותומך בהצעת משרד התקשורת להרחיב את תחולתו של סעיף 51 לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982 ("החוק"), שעניינו ב"איסור הגבלה או חסימה", כך שיחול על כלל המפעילים הפועלים בשוק התקשורת, לרבות ספקיות הגישה לאינטרנט "באופן שיאפשר, בין היתר, שמירה על עקרון הניטרליות של רשת האינטרנט, ויאפשר לצרכנים מיצוי של כלל היכולות המובנות בציוד התקשורת שברשותם, כמו גם שימוש בציוד תקשורת שברשותם ברשתות אחרות..."².

¹ איגוד האינטרנט הוא עמותה בלתי תלויה, הפועלת ללא מטרת רווח לקידום והטמעת האינטרנט כתשתית טכנולוגית, מחקרית, חינוכית, חברתית, תרבותית ועסקית בישראל. במסגרת זו, פועל האיגוד לפיתוח ולקידום שירותי תשתית חיוניים לקיומו של האינטרנט בישראל, לשמירה על האופי הפתוח והגלובלי של הרשת, לקידום תכנים איכותיים חופשיים, להטמעת תרבות דיגיטלית, לצמצום הפער הדיגיטלי בישראל ולייצוג ישראל במסגרות בינלאומיות בעלות חשיבות רבה לקביעת עתיד האינטרנט. לפרטים נוספים אודות פעילויות האיגוד ראו: www.isoc.org.il.

² הודעת משרד התקשורת לציבור מיום 19.8.2012 וכן סעיף "מטרת החוק המוצע" בגוף התזכיר.

2. עם זאת, לדעת איגוד האינטרנט הישראלי, חלק מהסעיפים בתזכיר אינם מוגדרים בצורה הדוקה מספיק. להלן יפורטו הערותיו של איגוד האינטרנט ביחס לתזכיר:

2.1. סעיף 51ג(1) לחוק לא תוקן במסגרת התזכיר, למעט תיקוני התאמה טכניים. סעיף זה, מסייג את האיסורים בדבר הגבלה או חסימה הקבועים בסעיף 51ג(ב) לחוק, במידה ואלו מתחייבים מ"**ניהול תקין והוגן של מסרי הבזק המועברים ברשת של בעל הרישיון**".

איגוד האינטרנט סבור כי השימוש במונחי שסתום עמומים ורחבים, דוגמת "**ניהול תקין והוגן**", אינם משרתים את מטרתו המוצהרת של התזכיר ועלולים לרוקן מתוכן את סעיף החוק המתוקן. קיימת חשיבות ראשונה במעלה לתחם ולקבוע קריטריונים ברורים וחד משמעיים לאפשרויות העומדות בפני חברות התקשורת להטיל מגבלות או חסמים על ניטרליות הרשת, שאחרת עשוי הסייג דלעיל לשמש ככלי בידי החברות הללו לתרץ כל מקרה של הטלת מגבלה או חסימה, משיקולים מסחריים או אחרים, בנימוק כי הדבר נעשה לצורך ניהול תקין והוגן של המסרים המועברים ברשת שברשותם. שהרי שימוש הנחשב כהוגן בעיני האחד עשוי להחשב כשימוש לא הוגן בעיני אחר.

הסיפא לסעיף קטן זה נוקטת לשון רשות בלבד, לפיה "רשאי" שר התקשורת ליתן הוראות בעניין זה. איגוד האינטרנט סבור כי קיימת חשיבות ראשונה במעלה להתקנת תקנות המסדירות את הקריטריונים והמקרים הפרטניים בהם ניתן יהיה להגביל או לחסום מסרים המועברים ברשת של בעל רישיון. יש להתקין את התקנות הללו במקביל להליכי החקיקה ביחס לתזכיר.

2.2. בנוסף לצורך לקבוע קריטריונים קבועים וברורים לאפשרותן של חברות התקשורת להגביל או לחסום את תעבורת הרשת במקרים מסוימים, סבור איגוד האינטרנט כי הגבלות או חסימות מעין אלו, היה ומבוצעות על ידי הספקים, צריכות להיות שקופות לציבור המנויים והמשתמשים. שקיפות זו צריכה לבוא לידי ביטוי בהטלת חובה חוקית על בעלי הרישיון לתעד ולמדוד באופן כמותי את המקרים בהם הטילו מגבלה או חסימה הפוגעת בניטרליות הרשת ולפרסם את הנתונים הללו לציבור בדרך שתקבע בתקנות, כגון באזור ייעודי באתר האינטרנט של כל מקבל רישיון. בדרך זו, יידרש כל בעל רישיון לפרט את הפעולות בהן נקט כדי להסדיר את תעבורת הרשת שבשליטתו ומה הייתה הסיבה לכך.

מטבע הדברים, דרישה זו לשקיפות לא תחול ביחס לבקשות לחסימה או הגבלה שמקורן בכוחות הביטחון.

2.3. מעבר להוראות הכלליות הקבועות בחוק אודות ביטול, הגבלה או התלייה של רישיונות שניתנו מכוחו, לא ברור מה היא הסנקציה שתוטל על בעלי רישיון שיעברו על הוראות החוק בכל הנוגע לשמירה על ניטרליות הרשת. איגוד האינטרנט סבור כי יש להדגיש נקודה זו, בשני מישורים שונים:

2.3.1. במישור שבין משרד התקשורת לבין בעל הרישיון שהפר את הוראות החוק –

- משרד התקשורת יבטל, יגביל, יתלה או יימנע מחידוש רישיונו של בעל רישיון שהפר את הוראות סעיף 51 לחוק;
- משרד התקשורת יוכל להטיל קנס כספי / מנהלי על בעל רישיון שהפר את הוראות סעיף 51 לחוק.

2.3.2. במישור שבין הציבור הרחב לבין בעל הרישיון שהפר את הוראות החוק –

- בדומה להוראות סעיף 30א(ט) לחוק, שעניינו בסנקציות המוטלות על מי שהפר את הוראות האיסור על משלוח דבר פרסומת באמצעות מתקן בזק [חוק הספאם], מוצע לקבוע כי הפרת הוראות סעיף 51 לחוק מהווה עוולה אזרחית והוראות פקודת הנזיקין [נוסח חדש], יחולו עליה, בדרך שתאפשר למי שסבור כי נפגע מההפרה לתבוע את בעל הרישיון ולהיפרע את נזקיו – או בדרך של הוכחת הנזק ושיעורו, או בדרך שתזכה את הנפגע בפיצוי ללא הוכחת נזק;
- הפרת הוראות החוק תהווה עילה להגשת תובענה ייצוגית נגד בעל הרישיון.

3. לסיכום – איגוד האינטרנט מברך על ההסדרים המפורטים בתזכיר ועל הרחבת תחולת האיסור בחוק על כלל השחקנים בשוק התקשורת. עם זאת, כמפורט לעיל, יש לתחם ולקבוע קריטריונים ברורים לתחולתם של הסייגים הקבועים בחוק, המאפשרים לפגוע בניטרליות הרשת לצרכים מסוימים ולקבוע סנקציות ברורות על בעלי רישיון שיפרו את האיסורים דלעיל.

אנו עומדים לרשותכם לצורך כל הבהרה נוספת, ככל הנדרש.

בברכה,

שוקי פלג
חבר הנהלה ויו"ר הועדה המשפטית
איגוד האינטרנט הישראלי (ע"ר)